

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 1.6.2022
COM(2022) 253 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Za bolj trajnostni ribolov v EU: trenutno stanje in usmeritve za leto 2023

{SWD(2022) 157 final}

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Za bolj trajnostni ribolov v EU: trenutno stanje in usmeritve za leto 2023

1. UVOD

To sporočilo vsebuje dodatne podrobnosti o stanju evropskega ribištva ter prinaša usmeritve za predloge Komisije in njena posvetovanja s tretjimi državami o ribolovnih možnostih za leto 2023, katerih cilj bi bila nadaljnja krepitev obnove nekaterih staležev in ohranjanje zdravih staležev na ravni največjega trajnostnega donosa (MSY).

Trajnostnost ribištva se je na splošno še naprej povečevala, in sicer zaradi prizadevanj sektorja ne le za nadaljnje izboljšanje stanja staležev, temveč tudi za ohranjanje dobrega stanja trajnostnih staležev. Tako je še več staležev doseglo trajnostne ravni, pri čemer so bili rezultati zelo dobri zlasti v severovzhodnem Atlantiku.

Na mednarodni ravni je bila EU tudi v letu 2021 ključna gonilna sila nadaljnega napredka v regionalnih organizacijah za upravljanje ribištva. Vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti v Sredozemskem morju, kjer razmere še vedno vzbujajo skrb, in Baltskem morju, kjer se po nedavnem izboljšanju stanje spet slabša zaradi drugih pritiskov na okolje in morske ekosisteme.

Vse od letošnjega februarja ruska vojaška agresija na Ukrajino vpliva na ribištvo z več vidikov, in sicer zlasti v Črnem morju. Zaradi spreminjajočih se varnostnih razmer v Črnem morju je prišlo do motenj v ribolovnih dejavnostih, skupaj z začasno prepovedjo ribolovnih dejavnosti iz varnostnih razlogov v vodah nekaterih držav članic, kot so romunske vode, ki mejijo na Ukrajino v delti Donave, države članice in druge obrežne države na regionalni ravni pa so izdale varnostna opozorila sektorju. Poleg tega ruska vojaška agresija povzroča motnje v trgovinskih tokovih, vpliva na zagotavljanje znanstvenih mnenj in nekatera pogajanja na mednarodni ravni ter zvišuje cene energije, zato je bilo treba uporabiti krizne ukrepe v okviru Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA) za podporo sektorju ob znatnih motnjah na trgu. To kaže, kako pomembna sta nadaljnje povečevanje odpornosti za zagotavljanje prehranske varnosti v Evropi in doseganje ciljev zelenega dogovora, zlasti z nadaljnjimi inovacijami in energetskega prehodom.

2. NAPREDEK PRI DOSEGANJU TRAJNOSTNEGA RIBOLOVA V EU

2.1. TRENDI NA PODROČJU BIOMASE IN RIBOLOVNI PRITISK

Zagotavljanje trajnostnosti ribolovnih dejavnosti pomeni, da se lahko ulovi samo toliko rib, kot jih je mogoče vsako leto obnoviti. Stalež se lovi trajnostno pri največjem trajnostnem donosu (MSY), kadar je razmerje med dejansko ribolovno umrljivostjo (F) in ribolovno umrljivostjo pri največjem trajnostnem donosu (F_{MSY}) manjše ali enako 1.

V letu 2020 se je skupni ribolovni pritisk v vodah EU še naprej zmanjševal, stanje staležev pa se je izboljševalo. Zlasti je dobrodošlo, da se je zaradi prizadevanj sektorja leta 2020 **skupna**

stopnja ribolovne umrljivosti v severovzhodnem Atlantiku prvič znižala pod 1. Vendar so nekateri drugi staleži še vedno prelovljeni in/ali zunaj varnih bioloških meja, zato je potreben nadaljnji napredek pri doseganju ciljev skupne ribiške politike (SRP). V Baltskem morju se je pozitiven trend iz zadnjih let obrnil zaradi slabih okoljskih razmer in preteklega prelova. Posledica tega so izguba habitatov za več staležev rib, manjša količina rib v morju ter zmanjšanje velikosti baltske trske in zdaj tudi drugih staležev v Baltskem morju. V Sredozemskem morju so bili pri staležih EU in deljenih staležih, ki jih urejata večletni načrt za zahodno Sredozemlje¹ in Generalna komisija za ribištvo v Sredozemlju (GFCM), opaženi koraki v smeri cilja največjega trajnostnega donosa, saj se je količnik ribolovne umrljivosti prvič po letu 2003 znižal pod 2.

2.2. RIBOLOVNE MOŽNOSTI, DOLOČENE ZA LETO 2022

Ribolovne možnosti, določene za leto 2022, so pomemben korak k trajnostnemu upravljanju ribištva.

V **Atlantiku, Baltskem morju in Skagerraku/Kattegatu** so ribolovne možnosti večinoma opredeljene kot omejitve ulova na podlagi celotnega dovoljenega ulova (TAC).

Na teh območjih so bile omejitve ulova za **staleže, ki jih upravlja samo EU**, določene v skladu z največjim trajnostnim donosom za vse staleže, za katere je bilo to razmerje na voljo, razen za sleda iz zahodnega Baltskega morja, v zvezi s katerim so bili sprejeti drugi strogi ukrepi v skladu z večletnim načrtom za Baltsko morje. Sprejeti so bili tudi dodatni zaščitni ukrepi za staleže v težkih razmerah, kot so trska iz Kattegata, trska iz vzhodnega Baltskega morja in trska iz zahodnega Baltskega morja. Baltske države članice in deležniki na splošno priznavajo potrebo po ukrepih za obnovitev pomembnih komercialnih staležev rib v Baltskem morju ter si prizadevajo za doseg tega cilja.

Za staleže, ki se delijo z Združenim kraljestvom, sta se pogodbenici v roku, določenem v sporazumu o trgovini in sodelovanju², dogovorili o omejitvah ulova v skladu z največjim trajnostnim donosom za večino staležev, za katere je bilo zadevno mnenje na voljo. Samo za štiri staleže (za katere se v mnenju priporoča ničelni ulov) je bila sprejeta drugačna odločitev, saj sta se pogodbenici dogovorili o omejitvi z nizko ravnjo ulova, ki zajema le prilov, da bi preprečili zadušitev mešanega pridnena ribolova. Za en stalež sta se dogovorili o majhnem celotnem dovoljenem ulovu, da bi omogočili nadaljnje zbiranje podatkov.

V zvezi s **staleži, ki se tristransko delijo z Norveško in Združenim kraljestvom**, so se vse tri strani dogovorile, da si bodo prizadevale za nadaljnjo obnovo trske iz Severnega morja, tako da bodo nadaljevale popravne ukrepe in določile celotni dovoljeni ulov pod ravnjo iz

¹ Uredba (EU) 2019/1022 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o vzpostavitvi večletnega načrta za ribolov, ki izkorišča pridnene staleže v zahodnem Sredozemskem morju, in spremembi Uredbe (EU) št. 508/2014 (UL L 172, 26.6.2019, str. 1).

² Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani, ST/5198/2021/INIT (UL L 149, 30.4.2021, str. 10).

znanstvenega mnenja za več drugih staležev, ki so povezani s trsko pri mešanem ribolovu. Največji celotni dovoljeni ulovi za sleda so bili določeni pod ravnmi iz znanstvenega mnenja. Edini stalež z ocenjenim največjim trajnostnim donosom, ki se **dvostransko deli z Norveško**, je bil določen na ravni največjega trajnostnega donosa.

Kar zadeva **staleže** skuše, sinjega mola in atlantskega sleda, so se obalne države³ dogovorile, da bodo skupne celotne dovoljene ulove določile na ravni največjega trajnostnega donosa. V letu 2022 so na dnevnem redu razprave o dogovorih o delitvi, da bi se preprečil prelov v primeru neobstoja dogovorov o delitvi.

V Sredozemskem in Črnem morju, za kateri so značilni ribolov več vrst in številni staleži, ki se delijo s tretjimi državami, se je ribolovna umrljivost za nekatere staleže približala trajnostni ravni, saj jih je leta 2020 sedem doseglo F_{MSY} , vendar se številni staleži še vedno lovijo nad trajnostnimi ravnmi. Odločna ohranitvena prizadevanja se morajo nadaljevati, da bi se do leta 2025 dosegel cilj največjega trajnostnega donosa, zlasti z uporabo večletnega načrta za zahodno Sredozemlje in nove strategije GFCM do leta 2030⁴. Z ribolovnimi možnostmi za leto 2022 se dejansko izvaja obsežen sveženj ukrepov, ki jih je leta 2021 sprejela GFCM.

Glede na cilj v okviru **večletnega načrta za zahodno Sredozemlje**, da se najpozneje januarja 2025 doseže največji trajnostni donos za vse pridnene staleže, je z ribolovnimi možnostmi določen celovit in globalen pristop, ki temelji na različnih orodjih upravljanja, ter uveden spodbujevalni mehanizem, ki omogoča večjo ribolovno dejavnost, da se nagradi uporaba bolj selektivnega orodja ali območij učinkovite prepovedi ribolova. Države članice se spodbujajo, da določijo ukrepe, s katerimi bi izkoristile ta mehanizem. Poleg tega je Svet sprejel največje omejitve ulova za najbolj prelovljene globokomorske kozice in zgornje meje napora za plovila s parangali.

Intenzivno delo v okviru **GFCM**, podprto z doslednim stališčem EU v regionalnih organizacijah za upravljanje ribištva, je privedlo do sprejetja pomembnih odločitev. Sprejet je bil dogovor o dolgoročnem načrtu upravljanja GFCM za male pelagične vrste v Jadranskem morju, da bi zagotovili velike dolgoročne donose, skladne z največjim trajnostnim donosom, skupaj z znižanimi omejitvami ulova v letu 2022 za sardone in sardele ter zamrznitvijo zmogljivosti za plovila s pelagičnimi vlečnimi mrežami in plovila z zapornimi plavaricami. GFCM se je prav tako odločila izvajati prelomni večletni načrt za pridnene staleže v Jadranskem morju, ki določa največjo zmogljivost za plovila s pridnenimi in vlečnimi mrežami z gredjo, da se v letu 2026 doseže cilj največjega trajnostnega donosa za vse ključne staleže. Sprejela je tudi omejitve ulova za rdečo koralo, omejitev ribolovnega napora za delfinke v mednarodnih vodah Sredozemskega morja, globokomorske kozice v Jonskem morju, Levantskem morju in Sicilski ožini, omejitve ulova okatega ribona ter sklenila, da bo nadaljevala ukrepe za zaščito jegulje. Za črnomske vrste so bili v okviru načrta GFCM določeni celotni dovoljeni ulovi za romba, za papalino pa je bila določena avtonomna kvota.

³ Obalne države v severovzhodnem Atlantiku za zadevne staleže so Evropska unija, Združeno kraljestvo, Norveška, Islandija, Ferski otoki, Grenlandija in Ruska federacija.

⁴ <https://www.fao.org/gfcm/2seas1vision/GFCM2030Strategy/es>

3. STANJE FLOTE EU

SRP zajema tudi upravljanje velikosti ribiških flot za zagotovitev, da je njihova ribolovna zmogljivost sorazmerna s produktivnim potencialom ribjih staležev. Presežna ribolovna zmogljivost je z ekološkega in finančnega vidika nezaželena, saj staleže izpostavlja tveganju čezmernega izkoriščanja, nekoristno porablja gorivo in znižuje dobičkonosnost.

Države članice morajo flote ohranjati znotraj nacionalnih mej zmogljivosti plovil (bruto tonaža (BT)) in moči motorja (kW). Poskrbeti morajo za zmanjšanje zmogljivosti flot, ki niso v sorazmerju, in sicer s pripravo letnih poročil o biološki in ekonomski vzdržnosti flot, če obstajajo dokazi o nesorazmerju, pa morajo predložiti akcijske načrte za njegovo odpravo v jasnem časovnem okviru. Zmogljivosti za plovila, umaknjena z državno pomočjo, ni mogoče nadomestiti.

V primerjavi z letom 2020 so se število plovil, BT in moč motorja nekoliko zmanjšali, in sicer za 0,07 %, 0,1 % oziroma 0,1 %. Tako je decembra 2021 registrirano floto EU (vključno s tisto, ki deluje v najbolj oddaljenih regijah) sestavljalo 74 380 plovil z 1 320 362 BT in 5 304 015 kW.

Države članice v poročilih za leto 2021 navajajo, da flote ohranjajo pod zgornjimi mejami in tako spoštujejo zahteve iz člena 22 Uredbe št. 1380/2013. Kljub temu obstajajo resni pomisleki glede točnosti in zanesljivosti izjav držav članic o moči motorja ter glede podatkov, na katerih temeljijo nacionalna poročila, in obstoja ali točnosti akcijskih načrtov držav članic, ki se zahtevajo v skladu s členom 22 uredbe o SRP.

Poročila kažejo, da obstajajo velike vrzeli pri zagotavljanju bioloških podatkov v najbolj oddaljenih regijah in v vzhodnem Sredozemlju ter pri ekonomskih kazalnikih. Bolgarija, Ciper, Španija, Francija, Grčija, Irska, Italija, Malta, Portugalska in Švedska so imele segmente s 50 ali več plovili, za katere biološki ali ekonomski podatki niso bili na voljo. Za Ciper, Francijo, Irsko in Švedsko je to preseglo 200 plovil.

Akcijski načrti se ne zdijo vedno zadostni za odpravo nesorazmerij. To vzbuja skrb zlasti v Baltskem morju, kjer bo zmanjšanje ribolovnih možnosti verjetno povzročilo nadaljnja nesorazmerja, in v Sredozemskem morju, kjer se staleži lovijo pri 1,94-kratni stopnji največjega trajnostnega donosa in kjer bi lahko z vključitvijo bolj specifičnih ciljev v akcijski načrt zagotovili podlago za polno uporabo sredstev ESPRA.

Ker je trajno prenehanje ribolovnih dejavnosti eno od orodij, podprtih z ESPRA, za odpravo strukturne presežne zmogljivosti flote, Komisija poziva države članice, naj programe ESPRA, ki so v pripravi za obdobje 2021–2027, uskladijo s svojo politiko upravljanja flot.

Hkrati se Komisija obrača na zadevne države članice in jih prosi, naj obravnavajo vprašanja v vsakem primeru posebej.

4. GOSPODARSKA USPEŠNOST

Po več letih dostopnih cen so se **cene goriva** od marca 2022 močno zvišale in se v primerjavi s povprečno ceno leta 2021 podvojile. Ribiška flota EU je v sredini marca 2022 za liter goriva plačala približno 1,1–1,2 EUR.

Še pred objavo poročila Znanstvenega, tehničnega in gospodarskega odbora za ribištvo (STECF) o gospodarski uspešnosti ribiške flote EU (pričakuje se julija 2022) zgodnje ocene kažejo, da bo ribiška flota EU27, če bodo cene energije ostale na trenutni ravni, v letu 2022 skupno izgubila 0,3 milijarde EUR dobička iz poslovanja.

Vendar se posledice zvišanja cen energije med različnimi ribiškimi flotami EU in ribolovnim orodjem močno razlikujejo. Približno 40 % flote za mali priobalni ribolov, 66 % flote za industrijski ribolov in 87 % flote za ribolov v oddaljenih vodah ne bi bilo dobičkonosnih, če bi cene energije ostale na trenutni ravni do konca leta 2022. Med najbolj prizadetimi bi bili segmenti flote, ki uporabljajo orodja z veliko porabo goriva, kot je ribolov z vlečno mrežo.

Te ocene bodo podrobneje obravnavane v julijskem poročilu STECF, ki bo podlaga za sklepe o določitvi ribolovnih možnosti za leto 2023.

Poleg tega je Komisija v odziv na krizo 25. marca 2022 hitro ukrepala, saj je sprožila **krizni mehanizem ESPRA**, ki državam članicam omogoča, da zagotovijo podporo ESPRA, namenjeno odpravi znatnih motenj na trgu, ki jih je povzročila kriza. To je mogoče kombinirati še z drugimi kriznimi svežnji, ki so na voljo za ublažitev posledic krize, zlasti z začasnim okvirom za krizne ukrepe državne pomoči. Še naprej velja tudi možnost prenosa do 10 % vseh neuporabljenih kvot v naslednje leto. Poleg tega je Komisija 13. aprila 2022 predlagala zakonodajno spremembo Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo (ESPR), ki bi omogočila dodatne krizne ukrepe.

5. OBVEZNOST IZTOVARJANJA

Namen obveznosti iztovarjanja je povečati selektivnost in zmanjšati ravni neželenega ulova z zagotavljanjem, da se iztovori celoten ulov.

V mnenju STECF in ICES (Mednarodni svet za raziskovanje morja) je navedeno, da **ravni neželenega ulova ostajajo visoke** na veliko območjih mešanega pridnenega ribolova v vodah EU (20–30 % v širšem Severnem morju, Keltskem morju, Biskajskem zalivu in ob iberski obali). Poleg tega poročila držav članic še naprej zagotavljajo le omejene informacije o socialno-ekonomskih učinkih obveznosti iztovarjanja.

V zvezi z devetimi delegiranimi uredbami, ki določajo podrobnosti izvajanja obveznosti iztovarjanja, STECF ugotavlja, da so posledice takšnih izjem za ribolovno umrljivost slabo razumljene glede na stopnjo poročanja o ulovu, zavrženem na podlagi izjem. Komisija bo zato z regionalnimi skupinami držav članic sodelovala pri **pregledu vseh obstoječih izjem** od obveznosti iztovarjanja v letu 2023.

ESPR in **ESPRA** – z visoko stopnjo javne pomoči – zagotavljata podporo za izvajanje obveznosti iztovarjanja. V okviru tega so države članice v letu 2020 za podporo ukrepom, povezanim z obveznostjo iztovarjanja, porabile več kot 86 milijonov EUR, kar je več kot v katerem koli predhodnem letu. Čeprav se je podpora tehničnim ukrepom za izboljšanje selektivnosti še naprej povečevala, podrobna analiza kaže tudi, da je bila večina finančne podpore namenjena raziskavam, ki podpirajo izjeme, in nadgradnjam sistema IT, ki omogočajo učinkovitejšo uporabo kvot. Kljub temu da so bili izvedeni številni projekti in preizkusi inovacij v zvezi z orodjem, v številnih primerih praktična uporaba pri flotah ni tako razširjena, kot bi se morda pričakovalo. STECF je tudi poudaril, da se države članice očitno bolj osredotočajo na sprejemanje izjem kot na izboljšanje selektivnosti.

Prav zato Komisija še naprej spodbuja države članice k **boljši uporabi skladov za zagotovitev nadaljnjih inovacij in dejanske uporabe bolj selektivnega ribolovnega orodja in metod**, da bi se izboljšal nadzor in pridobila določena korist od neželenega ulova (brez oblikovanja strukturiranega trga za tak ulov).

Nadzor in izvrševanje obveznosti iztovarjanja ostajata problematična. Ugotovitve presoje, ki jih je Komisija začela izvajati leta 2020, kažejo, da države članice, pri katerih so bile opravljene presoje, niso sprejele potrebnih ukrepov za zagotovitev učinkovitega nadzora in izvrševanja obveznosti iztovarjanja ter da so gospodarski subjekti odgovorni za veliko nedokumentiranih zavržkov ulova. To potrjujejo še druga poročila, med drugim tri ocene skladnosti, ki jih je izvedla Evropska agencija za nadzor ribištva (EFCA). Kljub temu STECF opozarja na napredek držav članic pri pilotnih projektih elektronskih sistemov za spremljanje kot pozitiven in inovativen korak, ki bo prispeval k učinkovitemu izvajanju obveznosti iztovarjanja. Glede na pomen spremljanja in izvrševanja obveznosti iztovarjanja za uspeh SRP je Komisija leta 2021 začela **postopke za ugotavljanje kršitev** proti Španiji, Franciji, Belgiji, Irski in Nizozemski, ker niso sprejele ustreznih ukrepov za zagotovitev nadzora, izvrševanja in inšpekcijskih pregledov obveznosti iztovarjanja ter za zagotovitev podrobnega in točnega dokumentiranja ulova. Nesprejetje ustreznih ukrepov na navedenih območjih ima posledice zaradi potencialno ogromnih količin neprijavljenega ali napačno prijavljenega ulova.

Komisija tudi še naprej sodeluje s sozakonodajalcema, da bi dosegli dogovor o revidiranem **sistemu za nadzor ribištva**⁵, zlasti za določitev obvezne uporabe orodij za elektronsko spremljanje na daljavo, ki so najuspešnejši in stroškovno najučinkovitejši način za spremljanje obveznosti iztovarjanja. Tudi zbiranje podatkov o ulovu in njihovo sporočanje ostajata ključnega pomena za kakovost znanstvenih mnenj in s tem za doseganje največjega trajnostnega donosa.

⁵ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009, uredb Sveta (ES) št. 768/2005, (ES) št. 1967/2006 in (ES) št. 1005/2008 ter Uredbe (EU) 2016/1139 Evropskega parlamenta in Sveta glede nadzora ribištva (COM(2018) 368 final z dne 30. maja 2018).

6. GLAVNA SPOROČILA IN USMERITVE ZA PREDLOGE O RIBOLOVNIH MOŽNOSTIH ZA LETO 2023

6.1 Ključni koraki za določitev prihodnjih ribolovnih možnosti

Tako kot v prejšnjih letih bo Komisija svoje predloge o ribolovnih možnostih za leto 2023 oprla na znanstveno mnenje ICES in STECF, odločitve, sprejete med dvostranskimi pogajanja s tretjimi državami, odločitve, ki so jih regionalne organizacije za upravljanje ribištva sprejele leta 2022, in socialno-ekonomsko analizo. Čeprav bo znanstveno mnenje za nekaj staležev morda odloženo zaradi posledic, ki jih ima ruska invazija na Ukrajino na dejavnosti ICES, naj to ne bi vplivalo na časovni okvir zadevnih zasedanj Sveta. Komisija bo v svojih začetnih predlogih o ribolovnih možnostih zajela čim več staležev.

Komisija poziva države članice in deležnike, naj upoštevajo znanstveno mnenje, takoj ko bo javno dostopno. Deležniki lahko priporočila podajo tudi prek svetovalnih svetov, nacionalnih organov in individualno.

Komisija bo med oktobrom in decembrom 2022 opravila različna posvetovanja z Združenim kraljestvom, Norveško in obalnimi državami, da bi se njihovi rezultati lahko nato obravnavali na decembrskem zasedanju Sveta za kmetijstvo in ribištvo.

Poleg določitve ribolovnih možnosti si bo Komisija vse leto prizadevala za napredek pri dogovorih o delitvi staležev s široko razširjenostjo s tretjimi državami, s katerimi takih dogovorov še ni, da bi zagotovila trajnostno izkoriščanje deljenih staležev.

6.2 Določitev ribolovnih možnosti za različne morske bazene

Za staleže, ki jih upravlja le EU, v Baltskem morju, Skagerraku/Kattegatu in jugozahodnih vodah bo Komisija predlagala nadaljnje ohranjanje/zmanjšanje ribolovne umrljivosti v skladu z ravno največjega trajnostnega donosa, ko bo to mnenje na voljo. Kadar načrti upravljanja omogočajo večjo prožnost pri določitvi omejitev ulova, bo Komisija morda predlagala uporabo zgornjega razpona ravni največjega trajnostnega donosa za zdrave staleže, če bo glede na znanstveno mnenje to nujno, da bi se dosegli cilji iz večletnega načrta za mešani ribolov. Za staleže, pri katerih se v znanstvenem mnenju priporoča ničelni ulov ali katerih biomasa se je tako zmanjšala, da so pod varno mejo, bodo v okviru zadevnih večletnih načrtov predlagani popravni ukrepi za obnovitev staležev. Dodatna pozornost bo namenjena čimprejšnji pridobitvi celovite znanstvene ocene največjega trajnostnega donosa za druge ključne staleže.

V okviru obveznosti iztovarjanja se bo po potrebi od mnenja STECF odštelo nadomestilo *de minimis* ali nadomestilo za visoko stopnjo preživetja. Komisija bo ocenila tudi napredek držav članic pri izvajanju obstoječih ukrepov za zmanjšanje prilova.

Za staleže, ki se delijo s tretjimi državami (Združenim kraljestvom, Norveško in obalnimi državami), se je število celotnih dovoljenih ulovov, določenih v skladu z znanstvenim mnenjem, v letu 2022 povečalo za staleže z mnenjem glede največjega trajnostnega donosa in staleže, za katere je bilo izdano previdnostno mnenje. Za leto 2023 bo EU upoštevala pregled za leto 2022 in si še naprej prizadevala za trajnostne celotne dovoljene ulove v skladu z

znanstvenim mnenjem, kot je določeno v SRP ter sporazumu o trgovini in sodelovanju. Komisija si bo prizadevala začeti posvetovanja, zlasti z Združenim kraljestvom in Norveško, čim prej jeseni, odvisno od razpoložljivosti znanstvenega mnenja.

EU je bila tudi pobudnica začetka posvetovanj o delitvi kvot za tri staleže s široko razširjenostjo (skuša, sinji mol, norveški sled, ki se drsti spomladi), ki si jih deli z drugimi obalnimi državami. Posvetovanja o skuši od marca 2022 napredujejo, glede sinjega mola in sleda pa so se zadevne strani strinjale, da bi bilo treba posvetovanja od septembra pospešiti. Unija je vse strani pozvala, naj omogočijo vzdržen kompromis, ki ne bo ogrožal legitimnih interesov Unije in njene industrije.

Za **Sredozemsko in Črno morje** je bistveno, da si države članice še naprej prizadevajo za doseganje ciljev večletnega načrta za zahodno Sredozemlje in GFCM ter sprejmejo in izvajajo ambiciozne operativne programe ESPRA za razvoj spremljevalnih ukrepov. Cilj predloga o ribolovnih možnostih bo nadaljnje izvajanje večletnega načrta za zahodno Sredozemlje, vključno z nadaljnjimi zmanjšanji in razvojem orodij za upravljanje, da bi najpozneje januarja 2025 dosegli največji trajnostni donos za vse staleže, in sicer na podlagi celostnega pristopa v dveh letih.

Medtem ko izvajanje večletnega načrta za zahodno Sredozemlje vse od njegovega sprejetja vsako leto oceni STECF, bo Komisija začela pripravljalo delo, da bi v skladu z zahtevo iz večletnega načrta do julija 2024 poročala o rezultatih in posledicah načrta za zadevne staleže in ribištvo, ki te staleže izkorišča.

Poleg izvajanja večletnega načrta za zahodno Sredozemlje, ki je ključnega pomena za prihodnost sredozemskih flot, je tudi upravljanje deljenih staležev nujno za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev za vse ribiče v Sredozemskem morju. Komisija bo zato ob podpori držav članic še naprej proaktivna v GFCM. V tem duhu bo predlog o ribolovnih možnostih za leto 2023 zajemal tudi ukrepe GFCM, pri čemer bodo že veljavni ukrepi razširjeni, in vključeval dodatne ukrepe, ki naj bi bili sprejeti na novembrskem letnem zasedanju GFCM. Za črnomorske vrste bodo v skladu s sklepom GFCM iz novembra 2022 predlagani celotni dovoljeni ulovi in kvote za romba.

Poleg tega Komisija glede na kritično stanje staleža **jegulje** preučuje, kako obravnavati najnovejše mnenje ICES o ničelnem ulovu⁶ ter spremljati napredek držav članic pri izvajanju načrtov o upravljanju staležev jegulj in ukrepov na podlagi uredbe o jeguljah⁷.

GFCM trenutno pripravlja možne ukrepe upravljanja, ki bi jih bilo treba sprejeti, zlasti na podlagi rezultatov nedavno dokončanega raziskovalnega programa o jegulji⁸. V zvezi s tem

⁶ Mnenje ICES z dne 4. novembra 2021: [ele.2737.nea \(ices.dk\)](https://www.ices.dk/publications/2021/21-01): „ICES meni, da bi bilo treba v primeru uporabe previdnostnega pristopa v letu 2022 v vseh habitatih določiti ničelni ulov“.

⁷ Uredba Sveta (ES) št. 1100/2007 z dne 18. septembra 2007 o ukrepih za obnovo staleža evropske jegulje (UL L 248, 22.9.2007, str. 17).

⁸ <https://www.fao.org/gfcm/technical-meetings/detail/en/c/1507967/>

bo znanstveni organ GFCM junija sprejel posebno mnenje o upravljanju jegulje v Sredozemskem morju. To bo podlaga za odločanje o možnih pristopih k upravljanju v EU.

7. ZAKLJUČEK

V letu 2021 se je trajnostnost ribištva v EU še naprej povečevala, razen v Baltskem morju, kjer se nekateri prej pomembni komercialni staleži zmanjšujejo zaradi okoljskih razmer v tem morju. Potrebna so tudi nadaljnja prizadevanja, zlasti v Sredozemskem morju. Komisija si bo s svojimi predlogi za ribolovne možnosti za leto 2023 prizadevala za nadaljnje obnavljanje staležev in krepitev tistih, ki so že na trajnostnih ravneh.

Poleg stanja ribolovnih virov je treba pozornost nameniti tudi širšim morskim ekosistemom. Komisija v tem duhu pripravlja akcijski načrt za ohranjanje ribolovnih virov in varstvo morskih ekosistemov. Njegov namen bo nadaljnje varstvo občutljivih vrst in habitatov z ukrepi, ki bodo temeljili na izboljšani bazi znanja, povečanje sinergij med deležniki na področju ribištva in okolja ter podpiranje sektorja, da se zagotovi pošten in pravičen prehod. Taka podpora bo še naprej ključna v prihodnjih mesecih in letih, da bi se zagotovila odpornost ribištva, zlasti v razmerah ruske vojaške agresije na Ukrajino ter ekološke in podnebne krize.

Komisija bo izvajanje SRP nadalje preučila v poročilu, ki naj bi bilo sprejeto do konca leta.

Komisija poziva države članice, svetovalne svete, deležnike in javnost, naj do 31. avgusta 2022 predložijo povratne informacije o tem sporočilu.

Predvideni urnik dela⁹

Kdaj	Kaj
Od maja do novembra 2022	Znanstveno mnenje ICES
Od junija do konca avgusta 2022	Javno posvetovanje o sporočilu
Konec avgusta 2022	Komisija sprejme predlog o ribolovnih možnostih za Baltsko morje
Od septembra do decembra 2022	Letna posvetovanja o ribolovnih možnostih z Združenim kraljestvom, z Združenim kraljestvom in Norveško ter z Norveško
Sredina septembra 2022	Komisija sprejme predlog o ribolovnih možnostih za Sredozemsko in Črno morje
Oktober 2022	Zasedanje Sveta o ribolovnih možnostih za Baltsko morje Posvetovanje z obalnimi državami o staležih s široko razširjenostjo v severovzhodnem Atlantiku
Konec oktobra 2022	Komisija sprejme predlog o ribolovnih možnostih za Atlantik/Severno morje
7.–11. november 2022	Letno zasedanje GFCM
2. december 2022	Ocena staležev in mnenje glede upravljanja STECF
December 2022	Zasedanje Sveta o ribolovnih možnostih za Atlantik/Severno morje Zasedanje Sveta o ribolovnih možnostih za Sredozemsko in Črno morje

⁹ Za staleže, ki jih upravljajo regionalne organizacije za upravljanje ribištva v vodah EU in v nekaterih vodah zunaj EU, se ribolovne možnosti sprejmejo po letnem srečanju regionalnih organizacij za upravljanje ribištva z rednimi revizijami uredbe Sveta o določitvi ribolovnih možnosti.